

Forberedelse og gjennomføring av den nødvendige samtalen

Hvem kan bruke dette verktøyet

Til bruk for ansatte.

Samtalen gjennomføres så fort som mulig etter at bekymringen har oppstått (senest to uker)

Den nødvendige samtalen er en planlagt og godt forberedt samtale mellom den profesjonelle og den saken gjelder, og eventuelt andre personer som er relevante for situasjonen. Når bekymringen gjelder et barn eller en ungdom, kan foresatte og barnet/ungdommen selv delta når dette er hensiktsmessig.

Samtalen tar utgangspunkt i en bekymring og/eller en konkret observasjon som du som fagperson har gjort. Formålet er å dele bekymringen på en åpen og respektfull måte, og å legge til rette for dialog og samarbeid med den det gjelder og evt. Familien.

Samtalen skal bidra til at de involverte får mulighet til å forstå bekymringen, dele sine egne opplevelser og perspektiver og sammen utforske hva situasjonen kan handle om og hva det kan være behov for videre.

Du skal presentere bekymringen på en slik måte at:

- De forstår bekymringen du formidler
- Skjønner at det er nødvendig å ha et bevisst forhold til situasjonen som beskrives.
- Det settes i gang refleksjoner
- Du skaper rom for at man i fellesskap kan undre seg over det som er observert

Målet med samtalen er:

- Å avklare om det er behov for støtte, oppfølging eller hjelpetiltak
- Å etablere et samarbeid som kan bedre situasjonen for den det gjelder, med utgangspunkt i at den det gjelder (og evt. foresatte) alltid er en del av løsningen.

Ved mistanke om vold eller seksuelle overgrep

- Ved mistanke om vold skal du ta direkte kontakt med politiet eller barnevernstjenesten
- Ved mistanke om seksuelle overgrep skal du ta direkte kontakt med politiet

Forberedelser til samtalen

- Følg handlingsveilederen for BTS og sikre at aktuelle steg i veilederen er vurdert
- Benytt relevante verktøy i handlingsveilederen til støtte for å avklare og konkretisere bekymringen
- Avklar hva som har hendt, og hvorfor er du bekymret? Del dette med nærmeste leder.
- Tenk gjennom hva du ønsker å oppnå med samtalen. Husk målet med den nødvendige samtalen.
- Vær forberedt på å bli møtt med et vidt spekter av ulike reaksjoner, fra lettelse over at temaet blir tatt opp til fornektelse og sinne.
- Tren på samtalen sammen med en eller flere kollegaer du er trygg på.

Rammer rundt samtalen

- Inviter i god tid. La deltakerne få informasjon om tema i forkant. Vurder i hvert enkelt tilfelle om du inviterer muntlig eller skriftlig.
- Sett et fast tidspunkt for samtalen.
- Unngå møter som varer mer enn en time.
- Avslutt samtalen dersom den ikke fungerer, og forklar hvorfor dere avslutter før tiden. Avtal heller et nytt møte.

Generelle innspill til samtalen

Deltakerens opplevelse av likeverd og respekt i samtalen vil være avgjørende for det videre samarbeidet om å få bedret situasjonen.

- Led samtalen uten å avvise innspill fra de andre.
- Vær direkte og tydelig om det du har sett, dine opplevelser og dine undringer om hva dette kan føre til for den det gjelder. Ikke problematiser.
- Lytt og vær åpen, raus og respektfull i dialogen.
- Ikke diskuter/argumenter rundt observasjon og fakta.
- Ta imot kritikk og innrøm eventuelle feil. Lytt uten å gå i forsvar.
- Tål stillhet, gi de andre tid.
- Si alltid det som er positivt. Løft fram ressursene til den det gjelder og vær løsningsorientert.
- Unngå for mange faguttrykk.

Tips til hvordan du kan formulere deg:

- Jeg/vi opplever at ...
- Jeg/vi har observert at ...
- Jeg/vi lurte på ...
- Hva tenker du/dere om det jeg nå har formidlet?
- Hvordan opplever du/dere det når jeg sier ...?
- Jeg ser at du blir berørt av det jeg sier. Kan du fortelle meg hva du tenker om det?

- Jeg hører at du er uenig i det jeg har sagt. Kan du forklare meg hvordan du ser på situasjonen/oppfatter barnet/ungdommen?
- Har dere snakket noe om teamet for samtalen hjemme på forhånd? Hvis ja, hvordan?
- Hvordan oppleves det for dere å bli kalt inn til samtale på denne måten?
- Hvordan vil dere snakke om dette hjemme i etterkant av samtalen i dag?
- Hva trenger dere for å håndtere denne situasjonen? Hvem kan hjelpe dere med det?

Innledningsfasen:	I denne fasen skal det etableres trygghet og tillit mellom deg og deltakeren(e). Etter litt uformell samtale/småprat skal du presentere kort hva som er bakgrunnen for samtalen og hva du ønsker å drøfte. Ha fokus på det som er mest vesentlig. Lytt til den det gjelder og/eller familien, og undersøk hvordan de selv opplever situasjonen. Kjenner de seg igjen i bekymringen du har? Anerkjenn ressurser og vis respekt for deres perspektiv.
Hovedfasen:	I denne fasen skal du konkretisere og utdype grunnlaget for uroen du har. Vær tydelig på hva du har observert, hva du har undret deg over og hva bekymringen gjelder. Balanser bekymringen med ressurser og det som fungerer. Gi den det gjelder, og evt. foresatt/familie, tid til å dele egne erfaringer, tanker og reaksjoner. Be de om å fortelle hvordan de oppfatter bekymringen du har presentert for dem.
Avslutningsfasen:	Det er viktig å avslutte samtalen på en god måte. Her sikrer du at de deltakeren(e) kjenner seg hørt og forstått, og at de har en felles forståelse av situasjonen og hva som skal gjøres videre. En god avslutning er også viktig i samtaler der du ikke oppnår enighet med den det gjelder. Lag et oppsummeringsnotat som viser hva som skal gjøres videre: • Hvilke hjelpetiltak skal gjennomføres? • Tidsfrist for tiltakene. • Hvem er ansvarlig for hvert enkelt tiltak? (Husk at foresatte også kan ha oppgaver de skal gjennomføre) • Avtal nytt møte. • Dersom barnet/ungdommen ikke er med i møtet, avtal hvordan og når barnet/ungdommen skal informeres – og hvem som skal gjøre det.